

Domov mládeže Mozaika, školská právnická osoba

P10

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

OBSAH

1.	Identifikační údaje	3
1.1.	Název ŠVP	3
1.2.	Údaje o školském zařízení a o dokumentu.....	3
2.	Charakteristika domova mládeže	4
2.1.	Pedagogická východiska	4
2.2.	Stravování.....	4
2.3.	Organizace domova mládeže	4
2.4.	Cíle výchovně vzdělávací práce v domově mládeže.....	5
2.5.	Výchovné a vzdělávací strategie	5
2.6.	Podmínky pro vzdělávání ubytovaných se speciálními vzdělávacími potřebami.....	8
2.7.	Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných ubytovaných	8
2.8.	Časový plán vzdělávání.....	9
2.9.	Pedagogická dokumentace	9
2.10.	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ubytovaných, hygieny, požární prevence a prevence sociálně – patologických jevů.....	9
2.11.	Materiální podmínky vzdělávání	9
2.12.	Personální podmínky vzdělávání.....	9
2.13.	Ekonomické podmínky vzdělávání	10
2.14.	Vlastní hodnocení.....	10

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. NÁZEV ŠVP

Montessori Mozaika – vzdělávací program domova mládeže

1.2. ÚDAJE O ŠKOLSKÉM ZAŘÍZENÍ A O DOKUMENTU

Název a sídlo

Domov mládeže Mozaika, školská právnická osoba
Myšlínská 30, 25164 Mnichovice

Jméno ředitele

Mgr. Táňa Kadlecová

Vypracovali a kontrolovali

Mgr. Táňa Kadlecová, Lucie Vaňková, Mgr. Dalibor Fusek

Kontakty

www.montessorimozaika.cz

Tel. +420 734 685 535

IČO: 04 80 39 81

IZO: 691 008 752

Zřizovatel

Mgr. Táňa Kadlecová, Mnichovice ev. 711, 25164 Mnichovice,
e-mail: tana.kadlecova@montessorimozaika.cz

Předkladatel

V Mnichovicích dne 5. 6. 2024, Mgr. Táňa Kadlecová, ředitelka domova mládeže

Číslo jednací

DML/94/2024

Spisový znak:

2.1

Skartační znak:

A5

Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program je účinný od 1. 9. 2024.

Schválení

Rada školské právnické osoby projednala a schválila dne 5. 6. 2024.

Martin Tetík

Lenka Bojdová

Zdeňka Lipková

2. CHARAKTERISTIKA DOMOVA MLÁDEŽE

2.1. PEDAGOGICKÁ VÝCHODISKA

Domov mládeže vychází z pedagogiky Marie Montessori. Proto umožňuje ubytovaným co největší možnost podílet se na péči o sebe sama, přilehlou zahradu a domácí zvířata.

Děti se již v mateřské škole, jejíž činnost zajišťuje Základní škola a Mateřská škola Mozaika, školská právnická osoba, seznamují s péčí o sebe sama, o domácnost a své okolí, o rostliny a zvířata i o vztahy mezi lidmi. Během školních let se učí přijmout odpovědnost za své činy a za své okolí.

Základním stavebním kamenem Domova mládeže je otevřené, humanizující a demokratické prostředí, založené na podpoře rozvoje aktivit jak ubytovaných, tak místní komunity.

Personál Domova mládeže je vzdělaný v oblasti pedagogiky Marie Montessori, aktivně se podílí na vytváření moderní koncepce vzdělávání dětí podle pedagogiky Marie Montessori v České republice a účastní se mezinárodních setkání na téma Montessori vzdělávání ve všech věkových oblastech. Spolupracujeme s výcvikovým centrem mezinárodní Association Montessori Internationale.

S Domovem mládeže spolupracuje výchovný poradce Základní školy a Mateřské školy Mozaika, školská právnická osoba (dále též jen „škola“) i pedagogové a vychovatelé, kteří děti v této instituci vzdělávají.

Tento specifický model odráží potřeby dětí a mládeže a současně koresponduje s koncepcí obdobných zařízení v zahraničí.

Ubytování: Kapacita je 20 ubytovaných. Pokoje jsou umístěny ve třetím podlaží, jsou dvoulůžkové, s vlastním sociálním zařízením. Jsou moderně a prakticky vybaveny.

2.2. STRAVOVÁNÍ

Celodenní stravování je umožněno ve školní jídelně v budově. Rozsah stravování je domluven vždy před začátkem školního roku se zákonnými zástupci ubytovaných. Ubytovaným je k dispozici kuchyňka.

2.3. ORGANIZACE DOMOVA MLÁDEŽE

Domov mládeže organizuje zejména přípravu na vyučování a nabízí ubytovaným volnočasové aktivity. Ubytování se ubytovávají v pokojích odděleně podle pohlaví.

V době mimo vyučování mají ubytovaní možnost sportovního a kulturního vyžití. Domov mládeže je vybaven pro ubytování i využívání volného času a vytváří přirozené zázemí pro potřeby ubytovaných. Domov mládeže vede ubytované k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností a rozvíjí tak jejich klíčové kompetence a funkční gramotnost.

Velký důraz klademe na samostatnost, ubytovaní využívají velkou zahradu, pěstují zeleninu, starají se o zvířata. Ke studiu mají k dispozici knihovnu i výpočetní techniku.

Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v Domově mládeže

Ubytování jsou přijímáni na základě podání přihlášky. O umístění ubytovaného do Domova mládeže vždy na období jednoho školního roku rozhoduje ředitelka. Podrobné podmínky jsou přílohou Vnitřního řádu.

Ukončení pobytu ubytovaného v Domově mládeže

V průběhu školního roku je ubytovanému ukončen pobyt v Domově mládeže na základě:

- písemné žádosti zákonného zástupce ubytovaného;
- neplacení předepsaných plateb zákonným zástupcem;
- vyloučení ubytovaného z domova mládeže dle § 31 školského zákona.

2.4. CÍLE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V DOMOVĚ MLÁDEŽE

Domov mládeže poskytuje ubytovaným ubytování, vzdělávací a výchovnou činnost navazující na činnost školy. Prvořadým úkolem je zabezpečit všem ubytovaným odpovídající studijní, stravovací a ubytovací podmínky a vytvořit jim co nejvhodnější zázemí pro studium a využití volného času. Cílem je

- vytváření podmínek pro přípravu do vyučování, vedení ubytovaných k získávání vzdělání
- vedení ubytovaných k účelnému využívání volného času
- osvojování si základních hodnot, zásad a pravidel, na nichž je založena společnost
- poznávání svých práv, ale i povinností k získání osobní samostatnosti
- osvojování si pravidel týmové spolupráce
- osvojování si různých dovedností a návyků potřebných pro další život jak osobní, tak pracovní
- pěstování hygienických návyků
- zavádění a upevňování zdravého životního stylu

2.5. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Hlavní výchovnou a vzdělávací strategií v Domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času. Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je skutečnost, že vychovatelé převezmou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže, za prevenci rizikových projevů chování ubytovaných a za všestrannou podporu ubytovaných v učení. Další strategií je vlastní hodnocení Domova mládeže, neustálé zlepšování podmínek a spolupráce se zákonnými zástupci ubytovaných.

Strategie výchovné práce vychází z obecných pedagogických zásad a současného respektování daných požadavků:

- a) požadavek pedagogického ovlivňování volného času - vychovatel ovlivňuje využití volného času formou nabídky vhodných aktivit a ubytované vhodně motivuje
- b) požadavek dobrovolnosti - ubytovaný se volnočasových aktivit může zúčastnit dle svého uvážení (prvořadá je příprava na vyučování)
- c) požadavek přiměřenosti - předkládané aktivity ubytovaných musí být přiměřené jejich věku, pohlaví, zdravotnímu stavu příp. finančním možnostem
- d) požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti - vychovatel vyzdvihuje kladné vlastnosti ubytovaných a hodnotí jejich dosažené výsledky
- e) požadavek zajímavosti a zájmovosti - vychovatel nabízí aktivity rozvíjející zájmy jednotlivých ubytovaných - vychovatel musí ubytovaným nabídnout aktivity pro ně zajímavé
- f) požadavek aktivity - vychovatel vede ubytované k aktivnímu využití volného času

g) požadavek citlivosti a citovosti - vychovatel je povinen jednat s ubytovanými citlivě a nabízet ubytovaným aktivity vedoucí k rozvoji jejich duševního života

h) požadavek prostoru k seberealizaci - vychovatel dbá na to, aby se ubytovaný ve vybrané činnosti mohl dostatečně realizovat, vede ho k pocitu úspěšnosti

Formy a metody výchovně vzdělávací práce

Formy výchovné činnosti

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity, především smysluplná práce, která přináší ubytovaným vědomí vlastní hodnoty,
- kolektivní působení,
- individuální působení,
- individuální rozhovory,
- průběžné neformální působení vychovatele,
- pravidelné aktivity,
- studijní klid,
- příležitostné aktivity,
- jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže,
- spontánní aktivity,
- využití sportovišť, internet, kulturní akce ve městě atd.

Metody výchovné činnosti v Domově mládeže

- motivace a aktivizace ubytovaných,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška a beseda,
- diskuze, řízená diskuze,
- dotazníky,
- ankety,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže,
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost ubytovaných, zapojení do aktivit a projektů apod.) atd.

Vychovatel plní stálé úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dohled na dodržování a naplňování studijního klidu, pomoc a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci spoluubytovaných apod.).

Klíčové kompetence

Vychovatelé vycházejí z vědomostí ubytovaných, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností, jež jsou zapotřebí k výkonu jednotlivých činností. Vznikají tzv. klíčové kompetence jedince.

Kompetence k učení a sebevzdělávání

- získávat všeobecné a odborné vzdělání
- hledat motivaci k učení
- vytvářet návyky k samostatnému učení
- dbát na zkvalitňování přípravy do vyučování
- získané teoretické vědomosti dávat do souvislostí a uplatnit je v praxi
- vyhledávat nové poznatky i z jiných zdrojů
- poznávat smysl učení a chápat sebevzdělávání jako celoživotní proces

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu a učit se ho řešit
- obhájit své řešení problému
- rozlišovat správné a nesprávné řešení a přijmout zodpovědnost za jeho důsledky
- učit se nevyhýbat problémům a nenechat se odradit případným nezdarem

Komunikativní kompetence

- umět se vyjádřit
- rozvíjet slovní zásobu
- vyjadřovat se gramaticky jak v komunikaci ústní, tak i písemné
- komunikovat kultivovaně
- mít právo vyjádřit svůj názor
- umět vyslechnout názor druhých
- rozvíjet schopnost pracovat s informacemi

Sociální a interpersonální kompetence

- rozvíjet schopnost začlenit se do nového kolektivu
- jednat týmově
- tolerovat druhé
- umět obhájit své názory a prosadit se
- vytvořit si reálnou představu o sobě samém
- nepřeceňovat své možnosti
- rozvíjet schopnost zdravého sebevědomí
- přebírat odpovědnost za své chování
- budovat odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o fyzický a duševní rozvoj
- učit se plánovat
- učit se vyrovnávat s novými sociálními rolemi

Občanské, činnostní a pracovní kompetence

- pochopit postavení člověka ve společnosti a pravidla vzájemného respektování
- uznávat a vážit si tradic a kulturních hodnot
- učit se žít v kultivovaném prostředí
- vážit si výsledků práce jiných lidí
- uvědomit si svá práva a povinnosti
- dbát na bezpečnost vlastní i skupinovou
- umět rozpoznat násilí v jakékoliv podobě a bránit se proti němu
- vážit si a chránit životní prostředí a přírodu

Kompetence k trávení volného času

- umět účelně trávit volný čas
- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času
- vhodně si vybrat zájmové činnosti dle svých možností
- rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- zapojovat se do sportovních aktivit

2.6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ UBYTOVANÝCH SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

ŠVP Domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro ubytované se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak ubytovaného motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání. V době volby činností je podporováno individuální nadání ubytovaných.

Nejen ubytovaní, kteří mají přímo doporučení poradenského zařízení, mají specifické vzdělávací potřeby. Díky malému kolektivu se v Domově mládeže Mozaika může rozvíjet každý tak, aby našel oblasti, ve kterých bude užitečný, a tím bude silít jeho sebevědomí i zdravý vztah k sobě samému, a zároveň aby mohl rozvíjet své silné stránky a zájmy v souvislosti s hledáním budoucí profesní orientace.

Vzdělávání ubytovaných se speciálními vzdělávacími potřebami

Ubytovaným se speciálními vzdělávacími potřebami je v Domově mládeže poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb. Při zajištění individuální péče a speciálních potřeb ubytovaného spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a s výchovným poradcem školy. Vzdělávání ubytovaných se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí ubytovaných. U těchto ubytovaných se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty. Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní ubytovaní, se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi ubytovaných, aby byli schopni pochopit jejich projevy a problémy a volit vhodné vyučovací metody a společenský přístup k nim. Prostředkem pro zvýšení aktivity ve vzdělávání je motivace k učení a pozitivní klima ve škole i v domově mládeže. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování ubytovaných. K prevenci rizikového chování ubytovaných slouží v Domově mládeže nabídka volnočasových aktivit.

Mozaiku tvoří přibližně padesát rodin, učitelé Základní školy Mozaika jsou často také vychovatelé Domova mládeže Mozaika, během dne se setkávají děti a žáci různého věku, ubytovaní se setkávají se svými bývalými učiteli. To vše přispívá k široké síti podpory, kterou ubytovaní získávají.

2.7. VZDĚLÁVÁNÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH A TALENTOVANÝCH UBYTOVANÝCH

Individuální přístup k talentovaným a nadaným ubytovaným je žádoucí nejen pro ubytované samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané ubytované nepatří pouze ubytovaní s mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i ubytovaní s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou. Individuální péče a speciálních potřeb ubytovaného spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a s výchovným poradcem školy. Mimořádně nadaní ubytovaní se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ICT aj. Ubytovaní by měli být vhodně zapojováni do týmové práce. Problémem je identifikace nadaných ubytovaných, zvláště těch intelektově nadaných a je to především úkolem školy. Intelektově nadané ubytované je třeba motivovat k zapojování do zájmových útvarů, podíl na vytváření webových stránek, účast na příležitostných akcích, zapojování do žákovských projektů, účasti v přehlídkách a soutěžích, kde je důležitou součástí i získání veřejného ocenění jejich úspěchů.

Abychom dokázali rozvinout různé typy nadání, spolupracujeme s externisty a také s dobrovolníky, kteří pomáhají ubytovaným s rozvojem v oblasti, která je jim blízká, respektive ve které vynikají.

2.8. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Režim dne je součástí vnitřního řádu Domova mládeže a jeho obsahem je časové určení pravidelných činností ubytovaných, tj. doba určená k odpočinku, trávení volného času a přípravě na vyučování.

2.9. PEDAGOGICKÁ DOKUMENTACE

Pedagogická dokumentace vychází z platné legislativy a zahrnuje deník výchovné skupiny, který obsahuje vzhledem k přítomnosti pouze jedné výchovné skupiny také údaje běžně obsažené v denním hlášení, dále osobní spis ubytovaného a přihlášku k ubytování.

2.10. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ UBYTOVANÝCH, HYGIENY, POŽÁRNÍ PREVENCE A PREVENCE SOCIÁLNĚ – PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Pracovníci nesou zodpovědnost za bezpečnost a dodržování hygienických předpisů ubytovaných. Z toho vyplývá povinnost vychovatele poučit ubytované o základních bezpečnostních podmínkách a hygienických pravidlech, které musí každý ubytovaný dodržovat. Poučení je prováděno při nástupu ubytovaného do Domova mládeže i v jeho průběhu.

Prevence sociálně patologických jevů zahrnuje komplexní uplatnění dostupných prostředků, to je vzdělávání vychovatelů, spolupráce se zákonnými zástupci a učiteli na školách a přitažlivé vyplnění volného času ubytovaných. Důležitou součástí prevence jsou také návštěvy externistů, kteří jsou odborníci na aktuální rizika, sledování vhodných filmů a podobně.

2.11. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Materiální vybavení je určeno pro ubytované a zaměstnance Domova mládeže. Vzhledem k malému počtu ubytovaných využívají ubytovaní vybavení školy, což jim umožňuje nadstandardní možnosti pro trávení volného času (k dispozici jsou hudební nástroje včetně piana, promítací plátno, sál pro přednášky, umělecká vystoupení a komunitní akce, rozsáhlá a pravidelně obnovovaná knihovna, výtvarný materiál, keramická dílna, vybavení pro robotiku, cvičná kuchyňka, počítače a notebooky s připojením k internetu, stolní hry, venkovní sportoviště, zahrada se skleníkem, zvířaty, záhony, ohniště...).

2.12. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Personální podmínky vzdělávání zásadně ovlivňují naplňování ŠVP Domova mládeže a výsledky vzdělávání ubytovaných. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují v ŠVP Domova mládeže kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Počet vychovatelů je dán počtem ubytovaných.

Další vzdělávání pracovníků

Vedení školy a Domova mládeže klade velký důraz na další vzdělávání pracovníků především v oblasti respektující komunikace a Montessori pedagogiky. V případě nekvalifikovaných pracovníků je prvořadým cílem doplnit kvalifikaci.

Vzdělání v oblasti Montessori pedagogiky pro věk dětí od 12 do 18 let není možné získat pouze v České republice, studiem knih přeložených do češtiny a komunikací s kolegy pouze v Čechách. Právě naopak – znalost angličtiny, případně dalších jazyků, je podstatná pro možnost rozvíjet program tak, aby byly

postupně naplňovány cíle, které popisuje Marie Montessori. Proto se pedagogové dále vzdělávají v oblasti anglického jazyka.

2.13. EKONOMICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Domov mládeže je školské zařízení zapsané v rejstříku školských zařízení. Jeho provoz je financován dílem z prostředků státního rozpočtu, dílem z úplaty za vzdělávání.

2.14. VLASTNÍ HODNOCENÍ

Hlavní oblasti vlastního hodnocení

Hodnocení probíhá v rámci celé skupiny Montessori Mozaika, neboť většina zaměstnanců je zaměstnána také v Základní škole a Mateřské škole Mozaika a ubytovaní jsou žáky Základní školy Mozaika.

- průběh a výsledky vzdělávání ubytovaných se zaměřením na vzájemné vztahy ubytovaných, pedagogů a zákonných zástupců,
- cíle vzdělávání se vztahem k řízení školského zařízení,
- podmínky ke vzdělávání se zaměřením na práci vychovatelů, další vzdělávání pedagogů,
- podmínky ke vzdělávání se zaměřením na bezpečnost,
- ŠVP domova mládeže,
- stanovení cílů na daný školní rok dle úrovně výsledků práce školského zařízení, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Formy procesů vlastního hodnocení

Individuální - každý vychovatel průběžně hodnotí vlastní výchovně vzdělávací činnost, věnuje čas sebereflexi, která umožní i její případnou korekci, což vede k hledání nových metod a forem výchovně vzdělávací činnosti a k dosahování kvalitnějších výsledků vzdělávání.

Týmová – kolektiv vychovatelů Domova mládeže hodnotí svou činnost i činnost ostatních vzhledem k vytyčeným cílům vzdělávání, vedení Domova mládeže prostřednictvím pozorování, rozborů, kontrol, včetně hospitací apod. zjišťuje, jak jsou naplňovány vytyčené cíle vzdělávání, další vzdělávání pedagogických pracovníků a jak je plněno poslání Domova mládeže. Hlavním nástrojem jsou společné porady a jejich závěry.

Zpětná vazba na základě vnější evaluace (ČSI, zřizovatel, KHS, zákonní zástupci nezletilých ubytovaných a žáků školy prostřednictvím dotazníkového šetření, ubytovaní, absolventi, sociální partneři, zjištění, jak Domov mládeže vnímá veřejnost v okolí Domova mládeže, srovnání s dalšími domovy mládeže např. na internetu atd.).